

**UCHWAŁA NR II/13/24
RADY MIEJSKIEJ W OSIEKU**

z dnia 14 maja 2024 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024-2027”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. w Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. w Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. w Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, ze zm.) Rada Miejska w Osieku uchwala, co następuje:

- §1.** Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024-2027, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- §2.** Traci moc Uchwała Nr V/35/11/ Rady Miejskiej w Osieku z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
- §3.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Osiek.
- §4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

**Uzasadnienie do uchwały Rady Miejskiej w Osieku NR II/13/24 z dnia 14 maja 2024 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024-2027**

Konieczność podejmowania działań zapobiegających występowaniu przemocy domowej wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1249, ze zm.). Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Gminie Osiek jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust.2 pkt 1 przywołanej ustawy. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej zachodzi potrzeba podjęcia niniejszej uchwały. Program będący załącznikiem do niniejszej uchwały stanowi narzędzie do efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

W związku z powyższym, przyjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

Załącznik do uchwały Nr II/13/24
Rady Miejskiej w Osieku
z dnia 14 maja 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE OSIEK
NA LATA 2024-2027**

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP

1. ASPEKTY PRAWNE PRZEMOCY DOMOWEJ
2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ
3. ADRESACI PROGRAMU
4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU
5. REALIZATORZY PROGRAMU

II. DIAGNOZA PROBLEMU

1. OPIS PROBLEMU
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY OSIEK
3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE
4. ANALIZA SWOT
5. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMU
2. CELE PROGRAMU
3. MONITORING I EWALUACJA
4. FINANSOWANIE PROGRAMU

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

I. Wstęp

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu, wykorzystującym przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Jest to zjawisko występujące coraz powszechniej. W mediach każdego dnia znaleźć można doniesienia o krzywdach wyrządzonych ludziom przez inne jednostki, o maltretowaniu słabszych, o znęcaniu się nad najbliższymi. Człowiek poprzez wykorzystanie przewagi, władzy, siły sprawia cierpienia innym lub demonstruje własną bezsilność i potrzebę czyjejs uwagi, sprawia ból, poniża, zmusza do uległości czy szukania pomocy. Zjawisko przemocy to także towar sprzedawany w licznych programach telewizyjnych, atrakcja filmów czy gier komputerowych. Odbiorców tego typu towaru jest wielu wśród niemal wszystkich grupach wiekowych. Zatrważające jest to, że przemoc stała się pewnym rodzajem rozrywki czy nawet zabawy. I choć przemoc, agresja istniała jako forma zachowań społecznych od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to obecnie zjawisko ma swój rozkwit i wzrastające zainteresowanie. Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Przemocą jest każde zachowanie skierowane wobec bliskiej osoby, którego celem jest utrzymanie nad nią władzy i kontroli. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem do którego chętnie wracamy, dlatego też osoby które doznają przemocy w środowisku domowym doznają cierpienia fizycznego, psychicznego czy emocjonalnego, ponieważ zaburza to ich poczucie bezpieczeństwa. Dokument nazwany „**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE OSIEK NA LATA 2024-2027**” stanowi kompendium wiedzy definiującej zjawisko, umieszczającej przemoc domową w kontekście Gminy Osiek a przede wszystkim ma dawać konkretne rozwiązania pozwalające na ograniczenie tego silnego, negatywnego zjawiska.

1. Aspekty Prawne Przemocy domowej

Przemoc domowa od dawna w świetle legislatury całego świata uważana jest za przestępstwo i zgodnie z tym stosownie traktowana przez kodeks karny.

Poniżej wymienione zostały najbardziej istotne akty prawne regulujące legislacyjną stronę zjawiska przemocy domowej:

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997r. (t.j.: Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
 - Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 – Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232);
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
 - Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2023 r. poz.165);
 - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j.: Dz.U. z 2020r. poz. 1359 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j.: Dz.U. z 2023 r. poz. 535)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (t.j.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1870);
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (t.j.: Dz.U. 2023 r. poz. 1165);
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (t.j.: Dz.U. 2023 r. poz.1166);
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (t.j.: Dz.U.2023 r. poz. 1158);
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (t.j.: Dz.U. 2023 r. poz. 1159);
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (t.j.: Dz.U.2023 r. poz. 1164);

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (t.j.: Dz. U. 2023 r. poz. 1161);

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (t.j.: Dz.U. 2023 r. poz.1163);

Powyższe dokumenty regulują działania odpowiednich służb w obliczu przemocy domowej, ale też jasno wyznaczają zasadność powstania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej. Wskazują również, jak, po co, kto i w jaki sposób winien wspierać i nadzorować sytuacje przemocowe a także ich konsekwencje fizyczne, społeczne i psychologiczne.

2.Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie
- zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków
- komunikacji elektronicznej.

W rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 2 osobę doznającą przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jako wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania
- małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób doznających przemocy.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że jest:

- intencjonalna – jest zamierzonym celowym działaniem człowieka nakierowanym na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby,
- odbywa się w warunkach nierównowagi sił – sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą,
- prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności,
- powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

Przemoc domowa jest problemem, który może dotknąć każdego człowieka. Nie ma znaczenia wiek, rodzaj wykształcenia, ani pozycja społeczna czy wykonywany zawód. Kolejnym faktem wartym zapamiętania jest, że za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy. Jednakże nie ma jednej przyczyny przemocy w rodzinie – dochodzi do niej w wyniku współwystępowania i interakcji różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze "Niebieskie Karty" (dalej także "NK"), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury "Niebieskie Karty" napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który obejmuje:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową mogą być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:

- osobę dotkniętą przemocą domową lub
- kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania,

schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

3. Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024 – 2027 skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Miejsce realizacji programu

Obszar Gminy Osiek

5. Realizatorzy programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024 – 2027 są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku,

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Płom Baran

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Osiek

Partnerami w realizacji działań są:

- Sąd Rejonowy w Staszowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Staszowie,
- Placówki służby zdrowia,
- Komenda Powiatowa Policji w Staszowie,
- Ośrodki wsparcia,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościół,
- Społeczność lokalna.

II. Diagnoza problemu

1. Opis problemu

Z posiadanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku dokumentacji wynika, że z pomocy Ośrodka w 2023r. Skorzystało 313 rodzin i 863 osoby w rodzinach. Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy przez OPS były: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych rodziny niepełne, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Z przeprowadzonej analizy długotrwale korzystających z pomocy Ośrodka wynika, że przyczyną ich trudnej sytuacji życiowej jest przede wszystkim brak pracy spowodowany posiadaniem zbyt niskich lub niedostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy kwalifikacji zawodu. ww. czynniki determinują złą sytuację finansową i powodują uzależnienie od pomocy społecznej zarówno pozostających bez pracy. Stres, szybki styl życia ma wpływ na zdrowie psychiczne mieszkańców Gminy i powoduje, że różne choroby, które dotychczas występowały w naszym otoczeniu, różne problemy psychiczne nasiliły się. Obserwujemy wzrost zachorowań na depresję, uzależnienia, zaburzenia lękowe i nerwicowe. Uzależnienia to istotny problem zdrowotny i społeczny.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osieku

Wyszczególnienie	2023
Ilość przyjętych wniosków	33
Ilość wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia	13
Ilość spraw skierowanych do Sądu o wydanie postanowienia o poddaniu się leczeniu odwykowym	10
Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami uzależnionymi	33

Zespół Interdyscyplinary w Osieku

Miasto i Gmina Osiek realizuje zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w domowej. Zespół Interdyscyplinary istnieje od 2011 roku. W dniu 12 września 2023 roku w myśl nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Burmistrz Miasta i Gminy Osiek powołał nowy Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu i prokuratury. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku.

Głównymi zadaniami ZI w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są:

- Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom,

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

- Inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- Opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym ,
- Powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskiej Karty”

Liczba kart, które wpłynęły do ZI w 2023 roku	18
W tym : z uwagi na przemoc psychiczną z uwagi na przemoc fizyczną	10 8
Liczba kontynuowanych kart z rok 2022	4
Liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach NK	62
w tym: kobiety:	30
niepełnosprawne	3
starsze	5
mężczyźni	5
niepełnosprawni	0
starsi	3
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	
ogółem	18
psychologicznego	14
pedagogicznego	1
socjalnego	3
Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego	5
Ilość powołanych grup diagnostyczno pomocowych	6
Spotkań grup diagnostyczno pomocowych	61
Ilość zakończonych NK	9

Na podstawie diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Osiek konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy Osiek powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Osiek, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m.in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

2.Charakterystyka Miasta i Gminy Osiek

Gmina Osiek położona jest w południowo wschodniej części powiatu staszowskiego w woj. Świętokrzyskim. Graniczy z gminami: Łoniów, Rytwiany, oraz miastami gminami: Staszów i Połaniec. Północna i południowo-zachodnia część gminy ma charakter leśny, wschodni rejon – z najwyższej klasy glebami ma charakter rolniczy, natomiast centrum gminy stanowi miasto Osiek – z rynkiem stanowiącym centrum miasta i gminy oraz zabytkowym kościołem. Wsie mają charakter ulicówek, jedynie miejscowość Długołęka ma kształt podkowy gdyż położna jest wzdłuż dawnego meandra Wisły. W centrum gminy usytuowana jest kopalnia siarki Osiek, zatrudniająca około 100 osób. Powierzchnia całkowita gminy wynosi 12933 ha z tego na grunty sąsiadujące i miasta przypada 10316 ha, a pozostałą część stanowią lasy państwowe tj. 2617 ha. Gmina składa się z 17 sołectw oraz miasta Osiek. Skarpa przebiegająca wzdłuż drogi krajowej nr 79 dzieli gminę na części: zachodnią o urozmaiconej rzeźbie terenu, w skład której wchodzi miejscowości: Osiek, Bukowa, Suchowola, Pliskowola, Niekrasow, Ossala, Ossala-Lesisko, Strużki, Tursko Wielkie, oraz część wschodnia z miejscowościami: Długołęka, Lipnik, Trzcianka, Trzcianka-Kolonia Matiaszów, Szwagrów, Mikołajów, Nakol, Niekurza, Sworoń, Kąty. Gminę Osiek zamieszkuje 7589 osób, w tym 3757 kobiet i 3832 mężczyzn (stan na 31.12.2023r.)

Do najważniejszych zakładów pracy należą:

- Kopalnia Siarki Osiek
- Przedsiębiorstwo Wiertniczo-Inżynieryjne „Hydrowiert”
- Nadwiślański Bank Spółdzielczy w Solcu Zdroju / Osiek,
- Urząd Pocztowy.

W gminie Osiek jest 5 publicznych szkół, podstawowych, przedszkole publiczne, oddziały przedszkolne oraz Zespół, Szkół w Osieku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Płot Haran

Atutem gminy jest jej położenie wzdłuż dolin Wisły, atrakcyjne tereny przyrodnicze (wpisane do Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-POLSKA), bardzo dobre gleby, sprzyjające rozwojowi rolnictwa oraz wiele terenów pod inwestycje.

2. Zasoby instytucjonalne

Miasto i Gmina Osiek realizuje zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny istnieje od 2011 roku. W dniu 12 września 2023 roku w myśl nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Burmistrz Miasta i Gminy Osiek powołał nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu i prokuratury. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku.

Głównymi zadaniami ZI w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są:

- Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom,
- Inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- Opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym ,
- Powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskiej Karty”

Na terenie gminy Osiek funkcjonuje sieć wsparcia instytucjonalnego.

Obecnie osoby dotknięte lub zagrożone przemocą domową mieszkające w Mieście i Gminie Osiek mogą skorzystać z wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających w Gminie Osiek oraz na obszarze Powiatu Staszowskiego:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Ośrodek Pomocy Społecznej

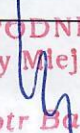
PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejsko Gminny Samodzielny Publiczny Ośrodek Zdrowia
- Posterunek Policji
- Zespół Szkół
- Publiczne Szkoły Podstawowe
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Staszowie i Połańcu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie
- Hostel „Wspólnota” dla osób uzależnionych od alkoholu w Połańcu
- Centrum Psychoterapii „Promedic” w Staszowie.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających przemocy domowej wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli:

<p style="text-align: center;">Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza przemocy • Poradnictwo • Realizacja procedury „Niebieskie Karty” • Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy • Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego • Prowadzenie Pracy Socjalnej • Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy;
<p>Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

PRZEWODNICZĄCY
 Rady Miejskiej

 Piotr Baran

<p style="text-align: center;">Oświata</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza przemocy • Realizacja procedury „Niebieskie Karty” • Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych • Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych • Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych
<p style="text-align: center;">Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja procedury „Niebieskie Karty” • Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy • Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej • Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy • Prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc
<p style="text-align: center;">Ochrona Zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza przemocy • Realizacja procedury „Niebieskie Karty” • Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej
<p style="text-align: center;">Zespół Interdyscyplinarny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej • Odbywanie wizyt monitorujących

PRZEWODNICZĄCY
 Rady Miejskiej

Piotr Baran

sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego

- Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
- Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy
- Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich
- Podejmowanie i inicjowanie działań zmierzających do uświadomienia obowiązków i kompetencji służby zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej
- Tworzenie i zwiększenie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych telefonów

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

	<p>informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy domowej. • Rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych • Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc • organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji • i organizacji w celu poznawania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy. Podnoszenie poziomu współpracy między instytucjonalnej • Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i/ lub z osobami doświadczającymi przemocy – realizacja superwizji.
<p style="text-align: center;">Kurator sądowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza przemocy; • Współdziałanie z organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc podopiecznym • Inicjowanie interwencji w środowiskach

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

dotkniętych przemocą

- Podejmuje działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej przemocą,
- Monitoruje i realizuje zarządzenia sądu

4. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot

MOCNE STRONY (Strengths) - są to czynniki wewnętrzne pozytywne - atuty, walory, zalety gminy, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu. Zalety te należy efektywnie wykorzystywać i wzmacniać.

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej,
- działalność Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
- stałe diagnozowanie środowiska lokalnego w zakresie zagrożeń społecznych,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie działań profilaktycznych dla całej społeczności lokalnej Gminy Osiek,
- monitorowanie prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- koordynacja działań instytucji pracujących na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową,
- uczestnictwo gminy w kampaniach lokalnych oraz ogólnopolskich nagłaśniających problem przemocy w domowej,
- uczestnictwo w szkoleniach przedstawicieli służb społecznych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

SŁABE STRONY (Weaknesses) są to czynniki wewnętrzne negatywne będące konsekwencją problemów społecznych i ograniczeń zasobów w gminie. Zadaniem gminy jest dążenie do ich wyeliminowania.

- występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
- wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,
- niechęć do reagowania i zgłaszania przypadków występowania przemocy domowej,
- niedostateczne wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej.

SZANSE (Opportunities) - są to wszelkie istniejące lub przewidywane czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do jej rozwoju oraz pomogą osłabić wpływ ewentualnych pojawiających się zagrożeń.

- zmiana postaw społecznych,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania zjawisku domowej, a także cyberprzemocy,
- zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji, do których mogą się zgłosić w sytuacji wystąpienia przemocy w ich środowisku,
- możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży,
- możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie skali występowania zjawiska przemocy domowej,
- wprowadzenie w 2023 r. nowych rozwiązań prawno-systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ZAGROŻENIA (Threats) są to zewnętrzne negatywne czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które stanowią lub mogą stanowić barierę w jej funkcjonowaniu i rozwoju oraz utrudniać rozwiązywanie problemów społecznych.

- istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy,
- przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej,
- możliwa niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,
- poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników,

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

- występowanie zjawiska uzależnienia m.in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych wpływające na występowanie przemocy domowej,
- zagrożenia dla życia rodzinnego ze strony uzależnień behawioralnych,
- osłabienie autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,
- negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19 i aktualnej sytuacji ekonomicznej (inflacja) oraz międzynarodowej (konflikt wojenny).

5.Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
3. Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.
4. Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
5. Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

III. Część Programowa

1. Założenia Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024 – 2027 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2.Cele Programu

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024 – 2027 jest:

Zwiększenie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Osiek.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy

Kierunki działań:

1. Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
3. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
4. Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

5. Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
6. Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
7. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
8. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
9. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
10. Publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową

Kierunki działań:

1. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno- terapeutycznych,
2. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
3. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
5. Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób uczestniczących w ww. programach,
- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba złożonych zawiadomień ws. wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

1. Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Osiek (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),

PRZEWODNICZĄCY
Rady Mięjskiej

Piotr Baran

2. Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
4. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
5. Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
6. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
7. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
8. Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
9. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Osiek,
- liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- liczb udzielonych porad oraz interwencji,
- liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

- liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których gmina uczestniczyła,
- liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Kierunki działań:

1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli kadr, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
4. Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń,
- liczba superwizji i innych form wsparcia,
- liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego,
- liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Monitoring i ewaluacja

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Osiek na lata 2024-2027 podlega monitoringowi, który będzie prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Piotr Baran

Monitoring polegać będzie na corocznym, systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wskaźniki monitoringowe dotyczące każdego założonego celu szczegółowego.

W celu rzeczywistej oceny stopnia realizacji Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja. Jej zadaniem jest ocena czy działania założone w Programie przynoszą zamierzone efekty. Ewaluacja Programu będzie miała charakter ilościowy i jakościowy.

Ewaluacja ilościowa zostanie przeprowadzona na podstawie analizy porównawczej danych liczbowych uzyskanych z Policji dotyczących skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy oraz danych liczbowych zawartych w sprawozdaniach z realizacji Programu określających aktualne zasoby oraz poziom realizacji działań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na analizie porównawczej dokumentacji Niebieskich Kart obrazującej skalę i specyfikę zjawiska przemocy domowej w gminie w stosunku do roku poprzedniego i lat ubiegłych. Corocznie dokonana zostanie także analiza porównawcza liczby wszczętych procedur Niebieskie Karty względem liczby zakończonych procedur w danym roku w związku z ustaniem przemocy domowej lub uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy domowej. Analiza ta pozwoli zaobserwować jakie zmiany zaszły w zakresie zjawiska przemocy, w tym także czy zjawisko to uległo zmniejszeniu. Ewaluacja jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach Programu, a w szczególności ilości i jakości posiadanych zasobów, funkcjonalności opracowanych procedur, skuteczności form i metod pracy oraz poziomu realizacji zadań.

Działania w ramach monitoringu i ewaluacji dostarczą również informacji dotyczących ewentualnych potrzeb związanych z wprowadzeniem modyfikacji najważniejszych kierunków działań celem maksymalizacji zamierzonych efektów realizacji Programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Burmistrzowi Miasta i Gminy Osiek pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

4. Finansowanie programu

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą środki własne gminy na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz inne środki np. z budżetu państwa, funduszy pomocowych lub Unii Europejskiej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Piotr Baran